

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 140/16

Λουξεμβούργο, 21 Δεκεμβρίου 2016

Απόφαση στην υπόθεση C-76/15
Vervloet κ.λπ. κατά Ministerraad

Η εγγύηση που παρέσχε το Βέλγιο υπέρ των χρηματοπιστωτικών συνεταιρισμών του ομίλου ARCO παραβιάζει το δίκαιο της Ένωσης

Ένα σύστημα εγγύησης δεν είναι μιν, αυτό καθαυτό, μη συμβατό με την οδηγία σχετικά με τα συστήματα εγγύησης των καταθέσεων, αλλά πρέπει να συνάδει προς τις διατάξεις της Συνθήκης και, ιδίως, προς εκείνες που αφορούν τις κρατικές ενισχύσεις

Τον Νοέμβριο του 2011, το βελγικό κράτος χορήγησε στα 800 000 μέλη των τριών χρηματοπιστωτικών συνεταιρισμών του ομίλου ARCO (Arcorag, Arcofin και Arcorplus) την προστασία που ίσχυε για τις αποταμιευτικές καταθέσεις και τις ασφαλίσεις ζωής, ήτοι προστασία μέχρι του ποσού των 100.000 ευρώ ανά επενδυτή. Με τον τρόπο αυτόν, ο όμιλος ARCO, ένας από τους βασικούς μετόχους της γαλλοβελγικής τράπεζας Dexia, προφυλάχθηκε από την επαπειλούμενη έξοδο των ιδιωτών επενδυτών από τους τρεις χρηματοπιστωτικούς συνεταιρισμούς. Ταυτοχρόνως, ο όμιλος ARCO μπόρεσε να συνδράμει στην ανακεφαλαιοποίηση της τράπεζας Dexia, η οποία κλυδωνιζόταν σφοδρά από την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση που είχε ξεσπάσει το 2008. Από τα τέλη του 2011, οι τρεις χρηματοπιστωτικοί συνεταιρισμοί τελούν υπό εκκαθάριση.

Το 2014 η Επιτροπή έκρινε ότι η εν λόγω «εγγύηση υπέρ του ομίλου ARCO» είναι παράνομη (επειδή δεν κοινοποιήθηκε εγκαίρως) και μη συμβατή με την εσωτερική αγορά¹. Η Επιτροπή υποχρέωσε το Βέλγιο να ανακτήσει τα πλεονεκτήματα που χορηγήθηκαν σε συνάρτηση με την εν λόγω εγγύηση καθώς και να παύσει κάθε είδους καταβολή στο πλαίσιο της εγγύησης. Οι τρεις χρηματοπιστωτικοί συνεταιρισμοί, καθώς και το Βέλγιο, άσκησαν προσφυγή ακυρώσεως ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ζητώντας την ακύρωση της εν λόγω απόφασης της Επιτροπής².

Ωστόσο, οι εν λόγω διαδικασίες έχουν ανασταλεί μέχρις ότου απαντήσει το Δικαστήριο, στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας, στα ερωτήματα που υποβλήθηκαν από το βελγικό Συνταγματικό Δικαστήριο. Επιληφθέν διαφόρων προδικαστικών ερωτημάτων που υποβλήθηκαν από το Raad van State (Συμβούλιο της Επικρατείας), ενώπιον του οποίου προσέφυγαν ιδιώτες και θεσμικοί επενδυτές που δεν καλύπτονταν από την εγγύηση υπέρ του ομίλου ARCO, το βελγικό Συνταγματικό Δικαστήριο καλείται συγκεκριμένα να αποφανθεί επί της συνταγματικότητας του οργανικού νόμου της Εθνικής τράπεζας του Βελγίου, στο μέτρο που αυτός προβλέπει τέτοιου είδους εγγύηση για τα μερίδια ορισμένων αναγνωρισμένων χρηματοπιστωτικών συνεταιρισμών. Ζητεί λοιπόν από το Δικαστήριο να διευκρινίσει προηγουμένως κατά πόσον το σύστημα εγγύησης συνάδει προς το δίκαιο της Ένωσης, ιδίως προς της αρχή της ίσης μεταχείρισης, καθώς και προς την οδηγία περί των συστημάτων εγγύησης των καταθέσεων³.

Στη σημερινή του απόφαση, το Δικαστήριο υπενθυμίζει καταρχάς ότι, βάσει της οδηγίας, τα κράτη μέλη μεριμνούν να συσταθούν και να αναγνωριστούν επίσημα στο έδαφός τους ένα ή περισσότερα συστήματα εγγύησης των καταθέσεων. Ως «κατάθεση» νοείται, αφενός, κάθε πιστωτικό υπόλοιπο

¹ Απόφαση 2014/686/ΕΕ της Επιτροπής, της 3ης Ιουλίου 2014, σχετικά με την κρατική ενίσχυση SA.33927 (12/C) (πρώην 11/NN) που εφάρμοσε το Βέλγιο — Σύστημα εγγύησης για την προστασία των μεριδίων φυσικών προσώπων που είναι μέλη χρηματοπιστωτικών συνεταιρισμών [κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό C(2014) 1021].

² Υποθέσεις του Γενικού Δικαστηρίου Βέλγιο κατά Επιτροπής (T-664/14) και Arcofin κ.λπ. κατά Επιτροπής (T-711/14).

³ Άρθρα 20 και 21 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ· οδηγία 94/19/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 1994, περί των συστημάτων εγγύησης των καταθέσεων (ΕΕ L 135, σ. 5).

που προκύπτει από κεφάλαια κατατεθειμένα σε λογαριασμό ή από μεταβατικές καταστάσεις απορρέουσες από συνήθεις τραπεζικές συναλλαγές, το οποίο το πιστωτικό ίδρυμα πρέπει να επιστρέψει βάσει των ισχυόντων νόμιμων και συμβατικών όρων, καθώς και, αφετέρου, κάθε χρέος για το οποίο το πιστωτικό αυτό ίδρυμα έχει εκδώσει παραστατικούς τίτλους. **Από τον φάκελο της δικογραφίας που έχει στη διάθεσή του το Δικαστήριο προκύπτει ότι μερίδια συνεταιρισμών, όπως τα επίμαχα στην κύρια δίκη μερίδια των αναγνωρισμένων συνεταιρισμών που δραστηριοποιούνται στον χρηματοπιστωτικό τομέα, δεν εμπίπτουν στον ορισμό αυτό.** Είναι πράγματι προφανές ότι τα μερίδια αυτά συνιστούν κατά βάση συμμετοχή σ' αυτό καθαυτό το κεφάλαιο μιας επιχειρήσεως, ενώ οι καταθέσεις στις οποίες αναφέρεται η οδηγία διαφέρουν καθότι ανήκουν στις δανειακές υποχρεώσεις του πιστωτικού ιδρύματος. Η απόκτηση τέτοιων μεριδίων προσιδιάζει, επομένως, περισσότερο στην απόκτηση εταιρικών μετοχών –ως προς τις οποίες η οδηγία δεν προβλέπει καμία εγγύηση– παρά στην τοποθέτηση σε τραπεζικό λογαριασμό.

Εξάλλου, οι αναγνωρισμένοι συνεταιρισμοί που δραστηριοποιούνται στον χρηματοπιστωτικό τομέα δεν εμπίπτουν στο προσωπικό πεδίο εφαρμογής της οδηγίας. Πράγματι, η δραστηριότητα των συνεταιρισμών αυτών δεν συνίσταται στο να χορηγούν πιστώσεις για λογαριασμό τους. Δεν είναι προφανές, εξάλλου, ότι τέτοιες επιχειρήσεις δέχονται καταθέσεις από το κοινό ή χορηγούν τακτικά, όπως οι τράπεζες, πιστώσεις για δικό τους λογαριασμό.

Κατά συνέπεια, η οδηγία δεν επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να καθιερώνουν σύστημα εγγύησης των μεριδίων των αναγνωρισμένων συνεταιρισμών που δραστηριοποιούνται στον χρηματοπιστωτικό τομέα, όπως το επίμαχο.

Το Δικαστήριο κρίνει, ωστόσο, ότι η επέκταση ενός συστήματος εγγύησης των καταθέσεων στα μερίδια συνεταιρισμών δεν φαίνεται να είναι, αυτή καθαυτήν, μη συμβατή με την οδηγία.

Εντούτοις, η επέκταση αυτή δεν δύναται να θίγει την πρακτική αποτελεσματικότητα του συστήματος εγγύησης των καταθέσεων, το οποίο η οδηγία τούς επιβάλλει να καθιερώσουν. Πράγματι, όσο μεγαλύτεροι είναι οι κίνδυνοι για τους οποίους πρέπει να παρασχεθεί εγγύηση, τόσο περισσότερο αμβλύνεται η εγγύηση των καταθέσεων. Στο Συνταγματικό Δικαστήριο εναπόκειται να εξετάσει κατά πόσον η καθιέρωση τέτοιου συστήματος εγγύησης είναι ικανή να υπονομεύσει την πρακτική αποτελεσματικότητα του συστήματος εγγύησης των καταθέσεων. Στο πλαίσιο αυτό, το Συνταγματικό Δικαστήριο πρέπει, μεταξύ άλλων, να λάβει υπόψη την περίσταση, αφενός, ότι η θέσπιση τέτοιου συστήματος για τα μερίδια συνεταιρισμών ωφελεί, εν προκειμένω, μεγάλο αριθμό μικροεπενδυτών του βελγικού συστήματος εγγύησης των καταθέσεων και, αφετέρου, ότι οι συνεταιρισμοί του ομίλου ARCO, οι οποίοι προσχώρησαν σ' αυτό το σύστημα εγγύησης λίγο πριν γίνει επίκληση της εγγύησης που αυτό προβλέπει, δεν συνέβαλαν στο παρελθόν στη χρηματοδότησή του. Επιπλέον, μια τέτοια επέκταση πρέπει να συνάδει προς τις διατάξεις της Συνθήκης, ιδίως με εκείνες που αφορούν τις κρατικές ενισχύσεις.

Όσον αφορά την απόφαση της Επιτροπής με την οποία η «εγγύηση υπέρ του ομίλου ARCO» χαρακτηρίστηκε ως παράνομη κρατική ενίσχυση (καθότι δεν κοινοποιήθηκε εγκαίρως), μη συμβατή με την εσωτερική αγορά, το Δικαστήριο κρίνει ότι η Επιτροπή δεν χαρακτήρισε εσφαλμένα την εγγύηση αυτή ως «κρατική ενίσχυση». Η απόφασή της είναι εξάλλου επαρκώς αιτιολογημένη. Το Δικαστήριο διαπιστώνει επομένως ότι από την εξέταση στην οποία προέβη δεν προέκυψε κανένα στοιχείο ικανό να επηρεάσει το κύρος της απόφασης. Επιπλέον, η Επιτροπή ορθώς συνήγαγε στην απόφασή της ότι το επίμαχο σύστημα εγγύησης εφαρμόστηκε παρανόμως από το Βέλγιο.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του

Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το «[Europe by Satellite](#)» ☎ (+32) 2 2964106